

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Varkenshouderij Van Asten, provincie Noord-Brabant

**Toetsingsadvies over het milieueffectrapport en de
aanvulling daarop**

16 maart 2009 / rapportnummer 1924-70

1. OORDEEL OVER HET MER

De initiatiefnemer, Beheersmij H.P. van Asten BV, is voornemens zijn varkenshouderij (880 dierplaatsen) aan de Kerkedijk 1 te Sterksel uit te breiden. Na de uitbreiding kent het bedrijf 960 kraamzeugen, 3477 guste/dragende zeugen, 1620 opfokzeugen, 480 biggen en 12 dekberen. Ten behoeve van deze uitbreiding worden de bestaande stallen gesloopt en zullen vier nieuwe stallen worden gerealiseerd. Tevens worden een mestvergistingsinstallatie en een warmte-koude opslagsysteem gerealiseerd. Voor de uitbreiding van de varkenshouderij en de oprichting van de installaties worden bij het bevoegd gezag, het College van Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Brabant, te zijner tijd een vergunning Wet milieubeheer (Wm) en een vergunning Grondwaterwet (Gw) aangevraagd. Voor de besluitvorming over deze aanvragen wordt de procedure van milieueffectrapportage (m.e.r.) doorlopen.

Aanvankelijk constateerde de Commissie bij toetsing van het MER dat op vier punten sprake was van tekortkomingen die van essentieel belang zijn voor de besluitvorming. Daarbij ging het om de volgende punten:

- de uitwerking van de geurhinder;
- de uitwerking van ammoniak;
- de uitwerking van fijn stof, en
- de invoergegevens.

Verder constateerde de Commissie nog een aantal aandachtspunten in het MER. Deze aandachtspunten betreffen geen ontbrekende essentiële informatie. De Commissie adviseerde om deze punten te betrekken in het verdere besluitvormingsproces.

De ontbrekende informatie is in een memo van de Commissie aan het bevoegd gezag, d.d. 06 november 2008, kenmerk: 1924-59, nader toegelicht. De Commissie heeft daarin verzocht de aanvullende informatie binnen zes weken na dagtekening van de memo aan te leveren.

In een telefonisch onderhoud met de werkgroepsecretaris van de Commissie heeft het bevoegd gezag op verzoek van de initiatiefnemer, verzocht om uitstel van aanlevering tot 23 januari 2009.

De Commissie heeft op 26 januari 2009 van het bevoegd gezag een aanvulling op het MER ontvangen, waarin de bovenstaande punten zijn behandeld.

De Commissie is van mening dat in het MER en de aanvulling tezamen de essentiële informatie aanwezig is. In hoofdstuk 2 wordt het oordeel van de Commissie nader toegelicht.

De Commissie adviseert, de aanvullende informatie op het MER, voor zover deze nog niet ter inzage is gelegd alsnog ter inzage te leggen.

2. TOELICHTING OP HET OORDEEL

2.1 Geurhinder

2.1.1 MER

Bij de toetsing van het MER achtte de Commissie de uitwerking van geurhinder op een aantal punten onvolledig of onjuist.

Cumulatieve Geurhinder

Gezien de omvang van het initiatief en de nabijheid van geurgevoelige objecten en de bebouwde kom achtte de Commissie een zo actueel mogelijke berekening van de cumulatieve geurbelasting en van de bijdrage van het initiatief daaraan van essentieel belang. Een verwijzing naar een berekening ten behoeve van de geurverordening voldoet hier niet aan, omdat op die wijze geen actueel en gedetailleerd beeld wordt gegeven van de bijdrage van het initiatief aan de cumulatieve geurhinder. De Commissie adviseerde om de berekening van de cumulatieve geurbelasting uit te voeren met het daarvoor bedoelde rekenmodel V-stacks gebied¹ en bij de beoordeling van de resultaten gebruik te maken van bijlagen 6 en 7 van de “Handreiking bij Wet geurhinder en veehouderij”.²

Onjuiste toepassing berekening geurbelasting dieren en installaties

In het MER is de geuremissie van de vergistinginstallatie en van de Warmtekrachtkoppelingen (WKK's) in de geurberekening meegenomen in het rekenmodel V-stacks vergunningen. V-stacks vergunningen is bestemd voor de berekening van de geurbelasting van dieren. De Commissie is van mening dat de geuremissies van de installaties en de geuremissie van dieren niet bij elkaar kunnen worden opgeteld. De geurbelasting van de stallen dient met behulp van V-Stacks vergunning te worden bepaald. De overige geuremissies kunnen kwalitatief worden beschreven.

De Commissie verzocht om de geuremissie en –hinder van de WKK en biovergistinginstallatie op kwalitatieve wijze te beschrijven en in verband te brengen met de omvang van de berekende geurbelasting van de stallen.

Toelichting geurverordening

Uit het MER en de bijlagen bleek niet eenduidig welke geurnorm van toepassing is op de kern Sterksel. Er is informatie die aangeeft dat de geurnorm voor deze woonkern $1 \text{ OU}_E/\text{m}^3$ bedraagt, maar ook informatie waaruit blijkt dat de geurnorm $3 \text{ OU}_E/\text{m}^3$ zou zijn. Daardoor kon niet worden bepaald of het initiatief past binnen de geurnorm. De Commissie adviseerde om het MER en de bijlagen op dit punt te screenen en overal de juiste informatie op te nemen.

Geconstateerde onduidelijkheden in het MER

In de tekening op pagina 125 is op één immissiepunt een overschrijding ingetekend (nr.7). Deze berekende overschrijding is echter niet terug te vinden in de tabel op pagina 124.

¹ V-Stacks gebied maakt het mogelijk om de bedrijven in een straal van 2 km. rond het nieuwe initiatief mee te nemen in de berekening.

² InfoMil, aanvulling 1 mei 2007.

De conclusie bovenaan pagina 126 geeft verder aan dat overal kan worden voldaan aan de geurnormen, maar de conclusies op pagina 137 geven echter aan dat de norm voor geurbelasting wordt overschreden.

Hierdoor was het de Commissie niet duidelijk of de alternatieven realiseerbaar zijn.

2.1.2 Aanvulling

In bijlage 8 van de aanvulling is de cumulatieve geurhinder met V-stacks gebied onderzocht op basis van actuele gegevens.

Paragraaf 5.2 en bijlage 6 geven respectievelijk een beschrijving en de resultaten van de geurberekeningen met en zonder geuremissie van de installaties. Hierdoor zijn separate emissies inzichtelijk gemaakt.

De aanvulling gaat uit van een eenduidige geurnorm op de woonkern Sterksel van 3,0 Ou/m³. Het initiatief past daardoor binnen de norm.

De geconstateerde onduidelijkheden zijn gecorrigeerd en daardoor is duidelijk dat het voornemen inpasbaar is.

De Commissie is van mening dat het MER en de aanvullende informatie een goede en heldere weergave geeft van de geurbelasting van het initiatief op de omgeving.

2.2 Ammoniak

2.2.1 MER

Uit paragraaf 6.4 van het MER blijkt dat voor de berekening van de ammoniakemissie is uitgegaan van zowel de reductie door de luchtwasser als door het emissiearme huisvestingssysteem. Bij deze benadering merkte de Commissie op dat niet vaststaat dat in deze combinatie, als gevolg van de reductie door het emissiearme huisvestingssysteem de van toepassing zijnde reductie van de luchtwasser nog wel gehaald kan worden. Tevens is de stapeling van systemen momenteel niet mogelijk volgens de Regeling ammoniak en veehouderij en de Regeling geurhinder en veehouderij. De Commissie is van mening dat ten behoeve van het MER voor dit systeem de effecten wel rekenkundig bepaald kunnen worden met toepassing van de dubbele reductie, maar dat in het MER bovenstaande beperkingen hadden moeten worden benoemd. Daarbij kan in de aanvulling ook worden vermeld dat, aangezien de luchtwasser door het emissiearme huisvestingssysteem minder lucht hoeft te wassen, het verbruik van stroom en zuur afneemt.

De Commissie kon de algemene vaststelling op pagina 117, dat vanwege een toename van de depositie op enkele kwetsbare natuurgebieden er niet voldaan wordt aan de IPPC-richtlijn, niet plaatsen. De initiatiefnemer werd verzocht deze vaststelling nader toe te lichten.

Bij de toepassing van WKK's is het van belang om uit te werken wat de gevolgen zijn van de NO_x-emissie op de kwetsbare gebieden. Daarnaast adviseerde de Commissie om de maatregelen aan te geven die deze emissie (kunnen) beperken.

2.2.2 Aanvulling

In hoofdstuk 2 van de aanvulling wordt de gevraagde nadere toelichtingen gegeven.

De initiatiefnemer erkent dat stapeling van systemen nog niet mogelijk is en geeft een verklaring voor de theoretische keuzes die zij heeft gemaakt en de effecten op zuur en waterverbruik. Daarnaast geeft zij aan dat het daadwerkelijk rendement van de stapeling gezien moet worden als leemte in kennis.

De initiatiefnemer komt terug op haar opmerking “...dat niet voldaan kan worden aan de IPPC-richtlijn” en geeft een nadere toelichting op de depositie van ammoniak op kwetsbare gebieden in relatie tot de Wet ammoniak en veehouderij en de IPPC-richtlijn. De initiatiefnemer heeft daarbij alleen verguncbare alternatieven uitgewerkt.

In paragraaf 2.3 van de aanvulling zijn de gevolgen van de NO_x -emissie van de WKK'-installatie voor de zeer kwetsbare gebieden nader uitgewerkt. Alle alternatieven blijven binnen de vergunde rechten.

De Commissie is van mening dat het MER en de aanvullende informatie voldoende inzicht verschaffen over de ammoniakdepositie.

2.3 Fijn stof

2.3.1 MER

Uit tabel 4.12 in het MER blijkt dat niet de emissiegegevens zijn gebruikt die door het Ministerie van VROM zijn vastgesteld. Deze emissiegegevens dienen wel bij de berekening van de effecten van fijn stof te worden toegepast.

In het MER is aangegeven dat voor slechts één alternatief de effecten voor fijn stof zijn doorgerekend. Daarbij is aangegeven dat dit alternatief de worst case situatie vertegenwoordigt en dat effecten voor fijn stof in geen geval omvangrijker kunnen zijn. De Commissie constateerde dat de diverse alternatieven qua emissieomvang en -eigenschappen sterk van elkaar afwijken. Zo is er een duidelijk verschil in fijn stofemissie van een enkelvoudige luchtwasser ten opzichte van een combi-luchtwasser. Tevens verschillen de alternatieven sterk ten aanzien van de uittreedsnelheid. De doelstelling in een MER om de belangrijkste milieueffecten van de alternatieven te vergelijken kan met de gekozen uitwerking in het MER niet worden bereikt. Op dit punt vond de Commissie dat het MER tekort schiet.

2.3.2 Aanvulling

In hoofdstuk 4 en bijlage 5 van de aanvulling zijn de verschillende alternatieven op basis van de emissiegegevens van het ministerie van VROM doorberekend. Dit levert geen belemmering op voor de realiseerbaarheid van het voorname.

De Commissie is van mening dat het MER en de aanvullende informatie voldoende inzicht verschaffen over invloed van het initiatief op de luchtkwaliteit.

2.4 Invoergegevens

2.4.1 **MER**

De op pagina 73 van het MER voorgestelde dimensionering van de luchtwassers komt niet overeen met de capaciteit zoals deze door de leverancier van de luchtwassers wordt gehanteerd. Dit betekende dat de invoerparameters mogelijk niet goed zijn vastgesteld. Aangezien dit kan doorwerken in de berekeningen voor ammoniak, geur en fijn stof verzocht de Commissie om een nadere onderbouwing van de gehanteerde, bij de luchtwassers passende invoergegevens. Wanneer deze bij nader inzien zouden afwijken van de invoergegevens zoals deze in het MER waren opgenomen, dan adviseerde de Commissie om herberekening van de drie genoemde milieuaspecten.

2.4.2 **Aanvulling**

In paragraaf 1.4 en bijlage 3 van de aanvulling wordt de actuele informatie gegeven over de dimensionering van de luchtwassers conform de informatie van de leverancier. De Commissie constateert dat voor de verschillende emissiepunten er verschillende uitstroomopeningen per wasunit gehanteerd worden. In sommige situaties is de uitstroomopening kleiner dan de standaardopening van de luchtwassers van de betreffende leverancier. Deze uitstroomopeningen kunnen gerealiseerd worden als de luchtstroom wordt gesmoord. De Commissie is van mening dat het MER en de aanvullende informatie voldoende inzicht verschaffen over de dimensionering van de luchtwassers. Wel adviseert de Commissie het bevoegde gezag om bij vergunningverlening aandacht te hebben voor de juiste maatvoering van de ventilatieopening van de luchtwassers.

3. **OVERIGE AANDACHTSPUNTEN EN OPMERKINGEN**

De Commissie constateerde een aantal aandachtspunten in het MER die in zij in haar memo nader heeft toegelicht. Deze aandachtspunten betreffen geen ontbrekende essentiële informatie. De Commissie adviseerde om deze punten te betrekken in het verdere besluitvormingsproces.

De initiatiefnemer heeft in haar aanvulling alle door de Commissie benoemde aandachtspunten beschouwd. In dit hoofdstuk gaat de Commissie daarop nader in. De opmerkingen in het verdere advies hebben geen betrekking op essentiële tekortkomingen.

3.1 Samenvatting en hoeveelheid alternatieven

3.1.1 **MER**

De samenvatting in het MER is erg lang (19 pagina's) en door de hoge mate van detailniveau niet gemakkelijk leesbaar. De Commissie adviseerde om de samenvatting zo aan te passen en in te korten dat een leesbare samenvatting ontstaat.

Het viel de Commissie op dat het MER een groot aantal alternatieven kent. Het grote aantal alternatieven en het feit dat halverwege het MER enkele alternatieven nog uitgebreid worden met varianten zorgt voor een omvangrijk en moeilijk leesbaar MER. De Commissie adviseerde om in de aanvulling alleen die alternatieven en varianten uit te werken die ook daadwerkelijk te realiseren zijn. Alternatieven waarvan in het MER is geconstateerd dat deze vanwege

milieueffecten niet uitvoerbaar zijn, hoefden bij de uitwerking van de aanvulling op het MER niet betrokken te worden. Wel adviseerde de Commissie om de weglating van alternatieven in de aanvulling kort te beredeneren.

3.1.2 Aanvulling

De aanvulling geeft een kortere samenvatting, omdat aangesloten is bij het uitwerken van realiseerbare alternatieven. De aanvulling en de samenvatting zijn daardoor beter leesbaar.

3.2 Dierenwelzijn/huisvesting

3.2.1 MER

Ten aanzien van dierenwelzijn en huisvesting constateerde de Commissie een aantal opmerkelijke punten in het MER. Op pagina 61 staat dat jonge opfokzeugen circa 3 weken individueel worden gehuisvest. Dit is in strijd met het Varkensbesluit. Daarnaast maakte de Commissie uit de informatie op pagina 67 op dat gespeende biggen zullen worden gehuisvest op betonnen roosters. Ook dit is in strijd met het Varkensbesluit.³ Tot slot staat op pagina 67 dat opfokzeugen tot een gewicht van maximaal 110 kilogram worden gehouden en dat daarom een hokoppervlak van 0,8 m² volstaat. Dat klopt, alleen leert de praktijk dat opfokzeugen die op het eigen bedrijf blijven over het algemeen zwaarder worden dan 110 kilogram. In dat geval geldt een grotere hokoppervlakte (van 1 m² of zelfs 1,3 m² wanneer de dieren zwaarder zijn dan 110 kilogram). De Commissie adviseerde in de aanvulling in te gaan op bovenstaande tegenstrijdigheden in het MER.

3.2.2 Aanvulling

De aanvulling gaat in paragraaf 1.5 voldoende in op de door de Commissie geconstateerde tegenstrijdigheden met het Varkensbesluit. De (niet geslachtsrijpe) opfokzeugen worden in groepen gehouden. Daardoor voldoen de beschikbare groepsruimtes aan de oppervlakenormen van het Varkensbesluit.

3.3 Geluid

3.3.1 MER

Ook voor dit milieuaspect wordt gesteld dat is uitgegaan van een worst case-situatie en zijn de effecten van de alternatieven niet afzonderlijk behandeld. Dit is niet in lijn met de doelstelling van het MER. Evenals bij het milieuaspect luchtkwaliteit adviseerde de Commissie om ten aanzien van geluid per alternatief de geluideffecten uit te werken.

Op pagina 134 wordt gemeld dat ter hoogte van Chijnsgoed 9 sprake is van een overschrijding van het heersende referentieniveau van de omgeving. Deze overschrijding is echter niet terug te vinden in de tabel 6.16. Daarnaast vermeldt het MER dat het lossen van droogvoer of droge coproducten (circa 32 ton) vanuit een bulkwagen circa een half uur kost. De Commissie is van mening dat voor het lossen van dergelijke producten minimaal 1 uur gerekend

³ Bij biggen mag de hele vloer wel bestaan uit roosters, echter dan mag het rooster niet van beton zijn. Bestaat de vloer gedeeltelijk uit roosters, dan mag het wel beton zijn, echter de sleetbreedte mag dan niet groter zijn dan 14 mm.

moet worden. De Commissie adviseerde bovenstaande punten in de aanvulling kort te behandelen.

3.3.2 Aanvulling

De aanvulling geeft in hoofdstuk 3 voldoende informatie op de door de Commissie gevraagde toelichting. Bijlage 4 van de aanvulling bevat een nieuw akoestisch rapport waarin alle realiseerbare alternatieven op hun geluidseffecten worden doorgerekend. Hierdoor draagt de akoestische informatie in voldoende mate bij aan het verder besluitvormingsproces.

BIJLAGE 1: Projectgegevens

Initiatiefnemer: Beheersmaatschappij H.P. van Asten BV

Bevoegd gezag: het college van Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Brabant

Besluit: vergunning in het kader van de Wet milieubeheer (Wm) en de Grondwaterwet (Gw)

Categorie Gewijzigd Besluit m.e.r. 1994: C14.0

Activiteit: uitbreiding van een bestaande varkenshouderij

Betrokken documenten:

- Milieueffectrapportage Varkenshouderij Van Asten te Sterksel, Hendrix UTD, 8 juli 2008;
- Bijlagen bij Milieueffectrapportage Varkenshouderij Van Asten te Sterksel, Hendrix UTD, 8 juli 2008;
- Aanvullingen Milieueffectrapportage Varkenshouderij Van Asten te Sterksel, Hendrix UTD, 14 januari 2009.

De Commissie heeft kennis genomen van de inspraakreacties en adviezen, die zij van het bevoegd gezag heeft ontvangen. Dit advies verwijst naar een reactie als die nieuwe inzichten naar voren brengt over specifieke lokale milieumstandigheden of te onderzoeken alternatieven. Een overzicht van de inspraakreacties is opgenomen in bijlage 2.

Procedurele gegevens:

aankondiging start procedure in: de Staatscourant d.d. 11 mei 2007
aanvraag richtlijnenadvies: 4 mei 2007
ter inzage legging startnotitie: 14 mei tot en met 25 juni 2007
richtlijnenadvies uitgebracht: 16 juli 2007
richtlijnen vastgesteld: 3 augustus 2007

kennisgeving MER in: Staatscourant d.d. 15 augustus 2008
aanvraag toetsingsadvies: 8 augustus 2008
ter inzage legging MER: 15 augustus tot en met 26 september 2008
aanvulling op het MER: 26 januari 2009
toetsingsadvies op het MER en de aanvulling daarop uitgebracht: 16 maart 2009

Werkwijze Commissie bij toetsing:

Tijdens de toetsing inventariseert de Commissie eerst of er tekortkomingen zijn in het voldoen aan de (vooraf) gestelde eisen. Vervolgens beoordeelt de Commissie de ernst van de eventuele tekortkomingen. Daarbij staat de vraag centraal of de benodigde informatie aanwezig is om het milieubelang een volwaardige plaats te geven bij de besluitvorming. Is dat naar haar mening niet het geval dan signaleert de Commissie dat er sprake is van een zogenoemde 'essentiële tekortkoming'. De Commissie adviseert dan dat die informatie alsnog beschikbaar komt, alvorens het besluit wordt genomen. Overige tekortkomingen in het MER worden in het toetsingsadvies opgenomen, voor zover ze kunnen worden verwerkt tot duidelijke aanbevelingen voor het bevoegde gezag. Deze werkwijze impliceert dat de Commissie zich in het advies tot hoofdzaken beperkt en niet ingaat op onjuistheden of onvolkomenheden van ondergeschikt belang.

Samenstelling van de werkgroep:

Per project stelt de Commissie een werkgroep samen. De werkgroepsamenstelling bij het onderhavige project is als volgt:

ing. R. van Aagten

ir. N.G. Ketting (voorzitter)

ing. M. Pijnenburg

mr. H.J.J. Hoogenboom (werkgroepsecretaris)

BIJLAGE 2: Lijst van zienswijzen en adviezen

1. College van Burgemeester en wethouders van gemeente Cranendonck, Budel
2. A.C.M. van de Laar en nog 7 mede bewoners, Maarheeze

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport Varkenshouderij Van Asten, provincie Noord-Brabant en de aanvulling daarop

Beheersmij H.P.van Asten B.V. is voornemens zijn varkenshouderij aan de Kerkedijk 1 te Sterksel uit te breiden. Ten behoeve van deze uitbreiding worden de bestaande stallen gesloopt en zullen vier nieuwe stallen worden gerealiseerd. Tevens worden een mestvergistingsinstallatie en een warmte-koude opslagsysteem gerealiseerd. voor de uitbreiding van de varkenshouderij en de oprichting van de installaties worden bij de provincie Noord-Brabant te zijner tijd een vergunning Wet milieubeheer (Wm) en een vergunning Grondwaterwet (Gw) aangevraagd. Voor de besluitvorming over deze aanvragen wordt de procedure van milieueffectrapportage (m.e.r.) doorlopen.

ISBN: 978-90-421-2529-2

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Arthur van Schendelstraat 800 Utrecht

T 030 - 234 76 66

F 030 - 233 12 95

E mer@eia.nl

w www.commissiemer.nl

